

Datum: 5. februar 2026

Zbrani predlogi in pripombe na **Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o zaščiti rejnih živali**

Splošne urgentne pripombe

S postavitvijo nadstandardnih zahtev v za rejo rejnih živali bo ta pravilnik povzročil hudo škodo rejcem: osnovna zakonodaja s področja dobrobiti rejnih živali pomeni t.i. base line. Intervencija_Dobrobit živali je sestavljena iz zahtev, ki so za dobrobit več od »base line« glede stroškov dela in materiala. Le ti se rejcu plačajo kot intervencija. Ker so v nacionalni pravilnik umeščene nadstandardne zahteve, le te postanejo nad »base line« in ni več manevrskega prostora zaradi katerega bi Slovenija lahko črpala »bruseljska sredstva«. Tako bomo/smo slovenske rejce prikrajšali za vsa plačila iz naslova intervencij »dobrobit živali« ali se zakonodajalec zaveda dejanja?

V letu 2025 – 2026 teče CRP » Doživi trajno«, katerega rezultat bodo postavljeni standardi ravno za rejne živali, za katere jih Slovenija še nima. Če bi te standarde umestili v pravilnik, bi nadstandardi ostali za intervencijo Dobrobit živali.

Evropska Komisija je na področju ne-rutinskega krajšanja repkov pri pujskih pozvala Slovenijo že pred leti, da kot vse države članice uvede mehek pristop k razširjanju dobrih praks na področju ne-rutinskega krajšanja repkov. Z umestitvijo zahteve po oceni tveganja, protokolu v zakonski akt, je Slovenija strožja od veljavne zakonodaje in krši pravilo mehkega pristopa. Tako bodo slovenski rejci kaznovani, v Slovenijo pa bodo prihajali pujski s skrajšanimi repki iz drugih držav članic. Dvojno kaznovanje slovenskega rejca.

Prehodno obdobje pomeni čas v katerem rejec prestrukturira rejo in ni smiselno, da ima posebne »vmesne« pogoje, ampak to pomeni, da se izteče reja in tehnologija skladno tudi z zmožnostmi rejca (sociološka komponenta SKP!), zato mora biti dovolj dolga – EU Komisija se pogovarja v dobi 15 – 20 let odvisno od višine nepovratnih sredstev za prestrukturiranje. To si zaslužijo tudi naši, slovenski rejci.

Pripomba št.	Člen	Odstavek	Predlog, pripomba in obrazložitev	Predlog rešitve oz. spremembe
	4.a	prvi odstavek	Dokazilo o usposobljenosti lahko skrbniki živali pridobijo na usposabljanju, ki obsega najmanj 14 šolskih ur in obsega najmanj naslednje vsebine:	Predlagamo, da se 4.a člen v celoti črta oziroma preoblikuje tako, da bo dokazilo o usposobljenosti na predlagani način možno pridobiti le v primerih, ki

		a) zakonodajo v zvezi z dobrobitjo in zaščito rejnih živali; b) potrebe živali glede vode, krme in primerne okolja in oskrbovanja živali; c) vrsti značilno obnašanje; č) pojem in kazalnike stresa; d) prepoznavanje znakov bolečine in bolezni; e) preventivne ukrepe za biološko varnost; f) praktične vidike pazljivega ravnanja z živalmi v reji, pri natovarjanju, prevozu in usmrčitvi». Nasprotujemo uvedbi predlaganega 4.a člena, ki določa obvezno 14-urno usposabljanje za skrbnike živali, iz naslednjih pravnih razlogov: - drugi odstavek 7.a člena Zakona o zaščiti živali (ZZZiv) določa, da se v primeru ustrezne skrbi za žival šteje, da skrbnik že ima ustrezno osnovno znanje. Predlagana določba pravilnika to zakonsko domnevo ukinja, saj predvideva možnost pridobitve dokazila o usposobljenosti, ne glede na njihovo dejansko ravnanje z živalmi. Tak način urejanja neke dolžnosti že samo po sebi povzroča nejasnost in skrb, da bo prišlo do obvezne dolžnosti usposabljanja za vse skrbnike živali. To bi v praksi pomenilo neekonomično in nesmiselno pošiljanje vseh skrbnikov živali na usposabljanje (gre tudi za starejše ljudi, ki že vrsto let brez težav skrbijo za svoje živali, nepotrebni stroški in čas). - peti odstavek 7.a člena ZZZiv jasno določa, da osebe z ustrezno poklicno, srednješolsko ali visokošolsko izobrazbo že izpolnjujejo pogoje glede osnovnega znanja. Uvajanje novega, splošnega 14-urnega usposabljanja bi pomenilo nesorazmerno	jih izrecno določa ZZZiv, 6.odstavek 7.a člena (ugotovljene kršitve).
--	--	--	--

			obremenitev za strokovno izobražene kmete in bi bilo v neposrednem nasprotju z navedenim zakonskim določilom. - ZZZiv predvideva obvezno usposabljanje le, če to zahteva pravo EU ali kot sankcijo za pravnomočno ugotovljene kršitve. Katera pravna podlaga EU je s tem mišljena? Skrbniki z dolgoletnimi praktičnimi izkušnjami in neformalnim izobraževanjem, ki svojo dejavnost opravljajo brez ugotovljenih kršitev, v skladu s prvim odstavkom 7.a člena ZZZiv že izpolnjujejo zahteve glede znanja. 14-urno usposabljanje zanje ne prinaša dodane vrednosti za dobrobit živali, temveč le nepotrebne stroške in izgubo časa.	
	31.	1.	V 31. členu se v prvem odstavku pred besedo »opravi« doda besedilo »poleg veterinarja«, črta se besedilo »veterinar ali« in pred besedo »druga« doda beseda »tudi«. Na koncu prvega stavka se za besedo »veterinarstvo« doda besedilo », z uporabo anestezije in dolgotrajne analgezije«. Če ostane takšna dikcija, kot je predlagan, se pravi »poleg veterinarja«, bi se lahko to razumelo tudi tako, da lahko druga oseba opravlja samo poleg veterinarja (kar pomeni, da mora biti fizično poleg tudi veterinar)	Kastracijo samcev do vključno sedmega dneva starosti lahko na način, ki ne vključuje trganja tkiva, opravi veterinar, rejec ali druga oseba v skladu z zakonom, ki ureja veterinarstvo z uporabo anestezije in dolgotrajne analgezije.
	31.	3.	Na koncu tretjega odstavka se doda nov stavek, ki se glasi: »Skrbnik ocenjuje tveganje v skladu s točko 2.6 Priloge 2 tega pravilnika. Pisne zapise o ocenjenem tveganju ter o načrtovanih in izvedenih ukrepih hrani najmanj tri leta.«.	Eventualno nadomesti z dikcijo: »... izvedenih ukrepov se hrani do oddaje živali (v prodajo, klavnico,...), pri plemenskih živalih največ 3 leta. Predlagamo, da je protokol (kot je tudi zahteva EU Komisija, da mora biti mehek pristop in NE zakonski/kaznovalen – Priporočilo Komisije 2016/336: https://eur-lex.europa.eu/legal-

			Ni potrebe da se k 3. odstavku 31. člena še karkoli doda, saj spet nalaga kmetu oz. rejcu novo birokracijo in hranjenje dokumenta ob dejstvu, da je cilj SKP poenostavitev in debirokratizacija. Do slovenskih rejcev je to skrajno krivično, saj v Slovenijo prihajajo tekači, ki so vsi s skrajšanimi repi- tako so slovenski rejci neenaki pred EU zakonom napram EU rejcem. Predlagamo prehodno obdobje tako dolgo, kot bodo prihajali v Slovenijo pujski s skrajšanimi repi! Opozarjamo, da klavnice zavračajo pujske s pogrizenim repom. Dikcijo je potrebno črtati vse dokler ni moč na prodajni polici izbrati meso iz reje z višjo dobrobitjo – sicer pravilnik neposredno uničuje slovenske rejce.	content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H0336 , umesti v intervencijo Dobrobit živali.
	5. člen	(3)	V Prilogi 4 tega pravilnika so določeni posebni pogoji za zagotavljanje dobrobiti kuncev in prepelic, ki temeljijo na omogočanju vrstno značilnega obnašanja, ustreznem bivalnem okolju in preprečevanju poškodb ter stresa. Izraz »vrstno značilnega« je nepravilen. Rejne živali so različnih vrst (po Linné: rod, <u>vrsta</u>,...) in ne gre za zaporedno = vrstno žival, obnašanje. Ključno je izražanje, ki je za določeno vrsto (kunci, konji, purani,..) značilno in lep etološki izraz je »vrsti značilno obnašanje«. Vrstne so hiše – vse v eni vrsti, ki se držijo skupaj in so vse enake.	V celotnem zakonskem aktu se uporabi pravilni izraz: omogoča vrsti značilno obnašanje
	5. člen	nova 5 alineja	Želimo si visokih standardov dobrobiti rejnih živali, želimo pa tudi biti in ostati konkurenčni; če slovenskim rejcem ni dovoljeno izpolnjevati EU zakonsko določeni standardov ampak višje, potem moramo biti na slovenskem trgu pred zakonom vsi enaki in vse kar se trži, mora	Se glasi: 5. na območju Republike Slovenije od sprejetja pravilnika dalje ni dovoljeno tržiti kuncev ter njihovih proizvodov ter prepelic in njihovih proizvodov, kateri izhajajo iz rej, ki ne dosegajo

			dosegati enako stopnjo dobrobiti!	predpisanih standardov tega pravilnika.
	7.člen	(1)	Spremenjeni 53.a člen se začne uporabljati šest mesecev po uveljavitvi tega pravilnika. (1) Spremenjeni 53.a člen se začne uporabljati šest mesecev po uveljavitvi tega pravilnika. (2) Za novogradnje ali objekte, ki se po uveljavitvi tega pravilnika prenovijo za rejo kuncev ali prepelic, se zahteve glede sistemov reje začnejo uporabljati 1. januarja 2031. (3) V objektih za rejo kuncev ali prepelic, ki so bili zgrajeni ali dani v uporabo pred uveljavitvijo tega pravilnika, se zahteve glede sistemov reje začnejo uporabljati 1. januarja 2036. (4) Do izteka prehodnih obdobj iz drugega in tretjega odstavka tega člena morajo reje, v katerih se kunci ali prepelice redijo v sistemih, ki ne izpolnjujejo zahtev iz Priloge 4, ki je Priloga 2 tega pravilnika, izpolnjevati pogoje za prehodno obdobje, določene v Prilogi 4, ki je Priloga 2 tega pravilnika. Glede na dejstvo, da osnutek pravilnika povzema AW Platform s 15th June 2023: https://food.ec.europa.eu/system/files/2023-06/aw_platform_20230615_pres-05.pdf, ki je znanstvena študija večih modelov in NE končne zakonske norme, niti priporočila EFSA, je skrajno nedopustno in krivično z vidika konkurenčnosti slovenskih rejcev, da se v zakonodajo umeščajo super nadstandardi o katerih bo EU Komisija z deležniki šele razpravljala kot tudi o vseh prehodnih desetletnih obdobjih in sredstvih, namenjenih za prestrukturiranje. Namreč v	Dikcije bi se morala glasiti: (1) Spremenjeni 53. a člen se začne uporabljati za vse novogradnje. (2) Za objekte, ki se po uveljavitvi tega pravilnika prenovijo za rejo kuncev ali prepelic, se zahteve glede sistemov reje začnejo uporabljati s prenovo. (3) V objektih za rejo kuncev ali prepelic, ki so bili zgrajeni ali dani v uporabo pred uveljavitvijo tega pravilnika, se zahteve glede sistemov reje začnejo uporabljati skladno s prehodnim obdobjem, ki ga bo določila EU Komisija in nikakor pred letom 2041.

			priporočilih EFSA visoko zahtevnih uhlevitvenih pogojev še ni: https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2023.7992	
	7.člen	Nov odstavek (5)	Ker zakonodajalec umešča nadstandardne zahteve reje v osnovno zakonodajo o zaščiti živali, se bo zakonodajni okvir zrušil. Namreč celotna intervencija Dobrobit živali temelji na razliki med osnovno EU zakonodajo in nadstandardno rejo – ta razlika pa se rejcu plačuje iz »bruseljskih sredstev«. S tem pravilnikom zakonodajalec izniči razliko in rejec ne more več dobiti dodatnega plačila za izvajanje etološko vrhunske reje. V ostalih državah bo to potekalo naprej še za dobo 15 – 20 let, pri nas pa se s tem pravilnikom prepreči intervencijo DŽ.	Rejci, ki na dan uveljavitve tega pravilnika redijo kunce ali prepelice, so za prestrukturiranje reje na zahtevane standarde do leta 2041, upravičeni do 80%podpore za investiciji iz naslova Strateškega načrta RS.
	Priloga 1	2.5	Breje svinje, ki so restriktivno krmljene, morajo ob osnovnem obroku dnevno prejeti še najmanj 500 g slame, mrve oziroma ustrezno količino druge vrste voluminozne krme, ki vsebuje najmanj 450 g suhe snovi. Opozarjamo, da umestitev voluminozne krme z opredeljeno količino v utežnih enotah (500 g) v pravilnik, postane zahteva osnovne zakonodaje, tako rejci ne bodo mogli več prejeti dodatnega plačila v intervenciji DŽ, ker je zahteva po tem predlogu prestavljena v osnovno zakonodajo. Resnično si ne želimo, da so rejci še v intervenciji prikrajšani za plačilo!	Smiselna je manjša opredelitev, da se ohrani razlika in plačilo iz naslova DŽ.
	Priloga 2	4.3.1	4.3.1. Splošni pogoji (veljajo v vseh obdobjih) Prostori, v katerih se gojijo kunci, morajo biti zasnovani, zgrajeni, upravljani in prezračevani tako, da zagotavljajo mikroklimatske razmere, ki ustrezajo fiziološkim in vedenjskim potrebam	Glede na prakso reje, primerljive EU standarde in izvedljivost ocenjene kot pretirane ali nesorazmerne. Predlagamo:

		živali ter preprečujejo bolečino, trpljenje, poškodbe in kronični stres. Koncentracija amonijaka (NH₃) v objektu ne sme presegati 15 ppm. Koncentracija ogljikovega dioksida (CO₂) v objektu ne sme presegati 3.000 ppm. Priporočeno temperaturno območje za odrasle kunce v objektih znaša od 10 °C do 25 °C; dolgotrajne temperature nad 28 °C niso dovoljene brez aktivnih ukrepov hlajenja. Relativna zračna vlaga v objektu ne sme presegati 70 %. Osvetlitev v prostoru z živalmi mora znašati najmanj 20 luksov, merjeno v viši oči. Kuncem mora biti zagotovljen najmanj 6-urni neprekinjen čas teme v 24 urah. Mladičev ni dovoljeno odstavljati pred 28 dnevom starosti. Glede na prakso reje, primerljive EU standarde in izvedljivost ocenjene kot pretirane ali nesorazmerne. SPLOŠNI POGOJI: • Amonijak ≤ 15 ppm Večina EU smernic dovoljuje do 20 ppm. Zahteva 15 ppm pomeni visoke stroške prezračevanja in tveganje za prepih. • CO₂ ≤ 3000 ppm Strožja zahteva od običajnih 4000–5000 ppm, težko izvedljiva v zimskih razmerah. • Relativna vlaga ≤ 70 % V praksi težko stalno dosegljivo. Kratkotrajni presežki nimajo dokazanih negativnih učinkov. Kunci so visoko plodne živali in njihov razmnoževalni cikel je veliko hitrejši od ostalih rejnih živali. EFSA-na priporočila (str. 20):	Koncentracija amonijaka (NH₃) v objektu ne sme presegati 20 ppm. Koncentracija ogljikovega dioksida (CO₂) v objektu ne sme presegati 4000-5000 ppm. Relativna zračna vlaga v objektu ne sme presegati 70 % - se črta. Zadnji stavek se spremeni sledeče: Mladičev ni dovoljeno odstavljati pred 23 dnevom starosti.
--	--	---	--

			https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2020.5944 na področju kunčjereje poudarjajo, da je med dvema kotitvama 49 dni, zato se priporoča odstavitev med 23 do 25 dnevom starosti kunčkov.	
	Priloga 2	4.3.2	Reja kuncev v sistemih, ki se uporabljajo v prehodnem obdobju, je dovoljena le, če izpolnjujejo naslednje minimalne pogoje: Vsak kunec nameščen v skupini mora imeti na voljo najmanj 250 cm²/kg telesne mase neovirane uporabne površine. Individualno nameščena odrasla žival mora imeti na voljo najmanj 2500 cm². Individualno nameščena samica z mladiči mora imeti na voljo najmanj 5000 cm², pri čemer mora biti prostor za gnezdo (v nadaljnjem besedilu: kotilnik) izdelan tako, da samica ne more poškodovati mladičev. Kuncem mora biti omogočeno sočasno ležanje v iztegnjenem položaju. Če so kletke iz žičnate mreže, mora biti vsakemu kuncu zagotovljen dostop do polne talne površine ali plastičnih rešetk za počitek, pri katerih kunec ne pride v stik z žičnato mrežo. Pri tleh iz plastične mreže ali pri perforiranih tleh širina reže ali premer odprtine ne sme biti večji od 13 mm, nastopna površina pa mora biti široka vsaj 5 mm, pri čemer je lahko perforacije do 75 %. Kuncem mora biti zagotovljen neoviran dostop do krmilnikov in napajalnikov. Kuncem morajo biti stalno na voljo materiali za glodanje (kot na primer les). Rejec mora izvajati redne preglede živali najmanj dvakrat dnevno z namenom zgodnjega odkrivanja poškodb ali bolezni o tem voditi evidence.	Glede na prakso reje, primerljive EU standarde in izvedljivost ocenjene kot pretirane ali nesorazmerne.

		Zahteve za površino za individualno namestitvev samic in samic z mladiči so previsoke in tudi ostale zahteve so preveč izven dejanskih pogojev reje. 2. PREHODNO OBDOBJE • 250 cm²/kg telesne mase Za prehodno obdobje zelo stroga zahteva, ki presega običajno prakso. • Sočasno ležanje v iztegnjenem položaju Pravno nejasna in objektivno težko merljiva zahteva. • Talne obloge Obveznost plastičnih ali polnih tal brez jasne opredelitve deleža predstavlja nesorazmeren strošek. • Pregledi 2× dnevno z evidencami Administrativno obremenjujoče za manjše reje.	
	Priloga 2	4.3.3 Pogoji po izteku prehodnih obdobj Po izteku prehodnih obdobj se lahko kunci redijo le v sistemih reje, ki omogočajo izpolnjevanje vrstno značilnega vedenja in izpolnjujejo vse naslednje pogoje: Reja kuncev za pitanje mora potekati v skupinskih ogradah. Vsak odstavljen kunec za pitanje v skupini mora imeti na voljo najmanj 300 cm²/kg telesne mase neomejene dostopne površine. Skupna površina ograde ne sme biti manjša od 0,45 m², pri čemer mora biti krajša stranica dolga najmanj 40 cm. Minimalna notranja višina ograde mora znašati najmanj 75 cm. Ograda mora omogočati skoke, dvigovanje na zadnje noge in prosto gibanje v vseh smereh. Tla ne smejo biti iz žičnate mreže. Pri tleh iz	Glede na prakso reje, primerljive EU standarde in izvedljivost ocenjene kot pretirane ali nesorazmerne. Potrebno je zapisati vrste aktivnega hlajenja, katere vrste in tehnologije?

		plastične mreže ali pri perforiranih tleh širina reže ali premer odprtine ne sme biti večji od 13 mm, nastopna površina pa mora biti široka vsaj 5 mm, pri čemer je lahko perforacije do 75 %. Individualna nastanitev je dovoljena iz zdravstvenih ali reprodukcijskih razlogov. Če je plemenski samec nameščen individualno, mora imeti na voljo najmanj 3000 cm² neovirane površine v ogradi in zagotovljen vidni in slušni stik z drugimi kunci v reji. Plemenska samica, ki je v času kotitve in laktacije nameščena individualno, mora imeti na voljo najmanj 7250 cm² površine, ki vključuje kotilnik z ustreznim nastiljem in dvignjeno platformo. Kuncem mora biti omogočen stalen socialni stik z drugimi kunci, hkrati morajo biti zagotovljena zavetja (skrivališča), ki omogočajo umik podrejenih živali za zmanjševanje agresije. Zagotovljene morajo biti dvignjene ploščadi ali več nivojska ureditev, ki se šteje v uporabno površino, če imajo živali do njih neoviran dostop. Običajno so prostorske mere pri kuncih na žival in zelo nazorno, praktično in korektno ima švedski predpis in sicer: https://lagen.nu/sjvfs/2019:24 predlagamo, da se umestijo parametri, ki so pravilno navedeni npr: do teže vključno 3 kg mora biti skupna površina na žival 0,3 m², če pa je žival težja od 3 kg pa 0,37 m², ravno tako je izraženo v skupni površini doječe plemenske samice vključno z leglom pri živi masi samice do vključno 2 kg je to 0,7 m², do 3,5 kg pa je 0,8 m². Zahteve za površino za individualno namestitev samic in samic z mladiči so previsoke in tudi	
--	--	--	--

			ostale zahteve so preveč izven dejanskih pogojev reje. 3. PO PREHODNEM OBDOBJU • 300 cm²/kg + minimalna ograda 0,45 m² Kumulativno zelo stroga kombinacija zahtev. • Višina ograde ≥ 75 cm Večina raziskav kaže, da je 60–65 cm funkcionalno dovolj. • Prepoved žičnatih tal brez izjem Ne razlikuje med sodobnimi kombiniranimi sistemi. • Obvezna zavetja, platforme in stalni socialni stik Skupaj tvorijo kompleksno in drago ureditev, ki presega realen minimum. Glede na angleške smernice EFSA https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2020.5944 imamo občutek, da je prišlo do tipkarske napake, namreč »slot« je reža – to je prazen prostor in ta sme biti največ 5 – 12 mm, lamela – letvica oz. pohodna površina pa mora biti vsaj 10 – 13 mm.	
	Priloga 2	4.4	Ratitov ni dovoljeno uporabljati za jahanje ali dirke ter na javnih prireditvah. Ratitom, starejšim od treh mesecev, skrbnik vsak dan omogoči izpust na prosto, razen v izredno slabih vremenskih pogojih. Če so živali nastanjene v zaprtih prostorih, to obdobje ne sme preseči 10 dni v mesecu. Ratiti morajo imeti na voljo ustrezno prašno kopel. Izraz »javne prireditve« - ni povsem jasen – če npr. pride kmetija v mesto in imajo otroci na	Prosimo za pojasnilo, kaj je mišljeno pod izrazom »javna prireditev«. Potrebno jasneje in dejansko skladno z obnašanjem živali zapisati pogoj izpusta.

			zelenici zraven šole ogled noja, kunčka, kokošk – se smatra to kot javna prireditev? V zimskem času noji zelo neradi stopijo ven iz hleva, ker jim je preprosto prehladno, zato zahteva, da ne smejo biti dlje kakor 10 dni v hlevu ni na mestu. Potrebno jasneje in dejansko skladno z obnašanjem živali zapisati pogoj izpusta.	
	Priloga 2	4.5	Gostota poselitve v nobenem trenutku ne sme biti višja od 58 kg/m² uporabne površine za samce in 52 kg/m² za samice. Vrednosti CO₂ v objektu ne smejo presegati 2500 ppm. Vrednosti amonijaka (NH₃) ne smejo presegati 20 ppm. Osvetlitev v zgradbah mora biti takšna, da se živali med seboj vidijo. Osvetljene mora biti najmanj 80 % uporabne površine. Če je treba, se po nasvetu veterinarja lahko dovoli začasno zmanjšanje stopnje osvetlitve. V desetih dneh po tem, ko so purani naseljeni v objekt, in do treh dni pred predvidenim datumom zakola mora osvetlitev slediti 24-urnemu ritmu in vključevati obdobja teme, ki trajajo skupaj najmanj osem ur, z najmanj enim neprekinjenim obdobjem teme, ki traja najmanj štiri ure, kar ne vključuje trajanja zatemnitve. Zniževanje ur osvetlitve se izvaja postopno. Po priporočilih EFSA https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2026.9851 vrednost CO₂ ne sme presegati 4.000 ppm, vrednost NH₃ pa ne sme presegati 25 ppm. Tehnologija reje, obnašanje živali ne pozna le veterinar ampak tudi zootehnik, nenazadnje ima opravljen izpit iz etologije rejnih živali... zato se ga umesti v besedilo.	Predlagamo, da se besedilo spremeniti na podane vrednosti (vrednost CO₂ ne sme presegati 4.000 ppm, vrednost NH₃ pa ne sme presegati 25 ppm.) Predlagamo: Če je potrebno, se po nasvetu veterinarja ali svetovalca lahko dovoli začasno zmanjšanje stopnje osvetlitve.

	Priloga 2	4.6 – splošna pripomba	Opazili smo, da je za prepelice pripravljavec povzel AW Platform-o s 15th June 2023: https://food.ec.europa.eu/system/files/2023-06/aw_platform_20230615_pres-05.pdf vendar pa ni upošteval razlik med različnimi prepelicami, saj njihova živa masa variira od 10 dag do 30 dag z bistveno razliko ali gre za rejo konzumnih jajčk ali rejo za meso.	
	Priloga 2	4.6.1	Prostori, v katerih se gojijo prepelice, morajo biti zasnovani, zgrajeni, upravljani in prezračevani tako, da zagotavljajo mikroklimatske razmere, ki ustrezajo fiziološkim in vedenjskim potrebam živali. Koncentracija amonijaka (NH ₃) ne sme presegati 15 ppm. Osvetlitev v prostoru mora znašati najmanj 20 luksov. Prepelicam mora biti zagotovljen najmanj 8-urni neprekinjen čas teme v 24 urah.	Predlagamo, da bi morali v vseh obdobjih veljati pogoji: koncentracije amonijaka do največ 30 ppm in ogljikovega dioksida do največ 5000 ppm
	Priloga 2	4.6.2	Prepelice se, v prehodnem obdobju, redijo v sistemih reje, ki izpolnjujejo naslednje minimalne pogoje: Vsaka prepelica, starejša od šest tednov, mora imeti na voljo najmanj 200 cm ² neoviranega prostora, izmerjenega v vodoravni ravnini. Skupna uporabna površina posamezne enote ne sme biti manjša od 5.000 cm ² . Zagotovljen mora biti neoviran dostop do krmilnikov in napajalnikov. Rejec mora izvajati redne preglede živali z namenom zgodnjega odkrivanja poškodb in bolezni. Potrebno je pripraviti prestrukturiranje tehnologije reje in uhlevitvenih pogojev s strani zootehnikov, da se živali ne bodo poškodovale, saj ne frfotajo kot kokoši ampak poletavajo. Predlagamo spremembo površine na 150 cm ² na nesnice in 300 za pitovne prepelice in prehodno	Predlagamo: • 200 cm ² na odraslo prepelico – se črta. Za prehodno obdobje zelo stroga zahteva, in ne bi smela presegati običajne prakse 150–180 cm ² . • Minimalna skupna površina 5.000 cm ² Arbitrarna omejitev brez jasne dobrobitne utemeljitve, izključuje manjše ali modularne sisteme. Se črta. Frekvenca pregleda reje je določena s splošnimi zahtevami o zaščiti živali v reji - EU predpis, zato tukaj ni potrebno ponavljanje.

			obdobje kot ga bo postavila EU Komisija za stare hleve ter 80% financiranje prestrukturiranja.	
	Priloga 2	4.6.3	Po izteku prehodnih obdobj se lahko prepelice redijo le v sistemih reje, ki omogočajo izpolnjevanje vrstno značilnega vedenja in izpolnjujejo vse naslednje pogoje: Reja mora potekati v ogradah ali drugih alternativnih sistemih. Skupna talna površina ograde mora znašati najmanj 10.000 cm². Višina ograde mora znašati najmanj 160 cm. Vsaka odrasla prepelica mora imeti na voljo najmanj 300 cm² neovirano dostopne površine. V ogradi za prepelice za prirejo jajc morajo biti od ostalega prostora ločeni temnejši prostori (gnezda) za nesenje jajc. Najmanj tretjina talne površine mora biti prekrita s suhim, čistim in za zdravje neškodljivim nastiljem. Del talne površine mora omogočati izvajanje prašnih kopeli. Prepelicam morajo biti zagotovljena zavetja ali temnejši prostori (skrivališča), kamor se lahko umaknejo in skrijejo. Če so sistemi zasnovani tako, da se prepelice lahko prosto gibljejo med posameznimi nivoji, se območja pod prehodi na višje ravni (klančine, lestve, police in podobno) štejejo v uporabno površino, če imajo živali do teh območij neoviran dostop v vsakem trenutku. Pogoji po izteku prehodnih obdobj – ker mora reja potekati v ogradah ali drugih alternativnih sistemih (prosimo za opis sistemov, možnost nakupa pri preverjenih dobaviteljih opreme, ki zagotavljajo skladnost).	Predlagamo izraz »peščena kopel«, saj je običajno kopel sestavljena pretežno iz 40% peska, 20% zemlje, lahko tudi lesni pepel, oglje in zdrobljena zelišča. • Minimalna ograda 10.000 cm² Absolutna zahteva 1 m² ne glede na število živali je nesorazmerna. 300 cm² na odraslo prepelico - pretirana in tudi ni zakonodajno – manevrskega prostora za kakršnokoli intervencijo na področju dobrobiti!, se mora nadomestiti z merami za dejansko dobrobit in ne eksperimentalno. Sicer pravilnik ne bo dosegel večje dobrobiti v reji ampak uničil slovenske rejce.

		Predlagamo spremembo površine na 150 cm² na nesnice in 300 cm² za pitovne prepelice. Gnezda za nesenje jajc (prepelica ne nese jajc v gnezda) kaj je z jajci znesenimi v iztrebke 1/3 tal mora biti pokrita z suhim nastiljem, od tega del za peščeno kopel, preostala površina je lahko mrežasta z mrežo debeline 1 mm in luknjami v velikosti največ 15x15 mm. Prepelicam morajo biti zagotovljena zavetja ali temnejši prostori (skrivališča), kamor se lahko umaknejo in skrijejo. Prosimo za primere in razlago tega zapisa v praksi; namreč to so tudi mesta, kjer izbruhne agresija. Prepelica ni kokoš in leti med nivoji (poškodbe), koliko nivojev je dovoljeno? Višina ograde mora znašati najmanj 160 cm, to je 10 cm višje od znanstvenega mnenja, v katerem se proučujejo različne variante. Ključno sporočilo pa je, da je višina zato tako visoka, da lahko rejec vstopi k živalim in jih preveri/pregleda. V primeru, če je prostor ograjen, vendar se skozenj vidi, takšna višina ni primerna, ker lahko živali opazuje, pregleda od zunaj. Siceršnja minimalna zahtevana višina je 35 cm – izroček 18: https://food.ec.europa.eu/system/files/2023-06/aw_platform_20230615_pres-05.pdf Glede na dejstvo, da je to znanstveno mnenje, ki ima ogromno parametrov v razmišljanjih in načrtovanih dodatnih raziskavah, je skrajno preuranjeno, da že sedaj zahtevamo od rejcev opazovane nadstandarde, ki jih ne morejo uveljavljati v intervenciji DŽ.	
--	--	--	--

Pripombe na veljaven Pravilnik o zaščiti rejnih živali, UL RS 69/23:

31.	5.	Predlagamo, da se obstoječa dikcija 5. odstavka 31. člena v celoti črta ven iz obstoječega pravilnika o zaščiti živali.	Se črta.
		Splošna pripomba: pes čuvaj	Glede na dejstvo, da je pes čuvaj na kmetiji ravno zato, da odžene – ugrizne nepovabljene tako ljudi kot živali, je zahteva po uhlevitvi psa v boks nedopustna; na kraju samem pa izpust v notranji ograji predstavlja preveliko tveganje za tujce, ki prihajajo na kmetijo. Tako je dovolj velik – tehnološko opredeljen privez, ki je v bistvu (sprehajalni) rešitev win – win: psu omogoča gibanje, hkrati pa opravljanje čuvajske vloge – tisto, zaradi česar je to prva udomačena žival. Predlagamo, da se na kmetijskih gospodarstvih umesti derogacija – ki jo EU zakonodaja omogoča in podpira – da se dopušča tehnološko opredeljen privez.

Pripravili:
Anja Mežan,
Strokovna skupina za prašičerejo in
Strokovna skupina za govedorejo